

■ TRIBUNA POLITICA

Pensond al futur

DA SILVA SEMADENI,
CUSSEGLIERA NAZUNALA

Scienziads din ch'igl è 5 suenter las 12. Il clima surstgauda. Ed ils perscrutadars prognostitgeschan in augment dad ulteriurs dus grads per ils proxims 40 onns. En las Alps è il stgaudament dal clima visibel particularmain bain tar ils glatschers, ils quals sa retiran pass per pass. Jau ma regord bain dals onns sessanta cura ch'il vadretg dal Palü cuntascheva anc quasi il lai da fermada cun sia colur verd smaragd. Oz è il vadretg 400 meters pli aut e tranter la grippa è sa furmà in auter lai. Ed ulteriurs 200 meters plinensi, tar la lieunga dal glatscher actuala, sa furma puspè in nov lai. Ils lais, las cascadas, la transfurmaziun da la vegetaziun, quai è in svilup interessant. Ma sche nus cuntuinai uschia na datti la fin dal tschientaner pli nagins glatschers, din ils scienziads. En las regiuns alpinas è il stgaudament dal clima pli avanzà che tar la media globala. Las consequenzas las pli privlusas e custusas èn las crudadas da grippa, ma era las bovas causadas da grondas quantitads d'aua, sco a Bondo en la Bregaglia. Blers auters pajais pateschan era, per exemplu quels ch'en pertutgads a l'augment dal livel da la mar u da la setgira u da malaura adina pli frequentas.

Cun buna raschun han 195 pajais acceptà il decembre 2015 a Paris l'emprim accord universal, giuridicamain obligant davart il clima mundial. L'accord prevediva in plan d'acziun per mintga singul pajais enfin ch'il mund tur-nava sin la buna via e midadas da clima privlusas pu-devan vegnir evitadas. Il stgaudament global sto re-star cler e bain sut 2 grads. Era la Svizra ha suttascrit e ratifitgà l'accord da Paris. Jau ves dentant en la cu-missiun dal cussegl naziunal quant grev che la realisi-aziun è. La proposta dal cussegl federal da reveder totalmain la lescha dal CO₂, gia pac ambiziosa, vegn ulteriuramain mitigia-da da quels che defendan interessa economics a curta vista. Tgi sa sch'ils pajais ch'han suttascrit l'accord da Paris reusseschan ad influ-enzar effizientamain ils motiws per il stgaudament dal clima.

Tut quai ch'è para en mes egls plitost dramatic, na para betg da preoccupar particularmain la politica grischuna. Tranter ils candidats per la re-genza sulettamain in che tematisescha activamain questa gronda sfida, *Peter Peyer*. El vesa quai uschia: «Nus pudain e stuain pre-star nossa contribuziun per las finamiras dal clima.

L'emprim cun acceptar ils fatgs. Lura cun l'agen agir. Per exemplu cun desister consequentamain da combustibels fossils. E cun ina meglra valurisaziun da las resursas aua, sulegl, laina e vent. Ina producziun d'energia autonoma or da 100 pertschient funtaunas d'energia regenerablas è pussai-vel per il Grischun ed in ar-gument da svilup exclusiv. La medema consequenza è necessaria per la promoziun dal traffic public per mar-tganzia, pendularis e giasts. E la meglra promoziun da sanaziuns energeticas dad edifizis vegls na nizzegia betg mo al clima, mabain er al turissem ed a l'econo-mia da construcziun.»

Peter Peyer ha raschun: La midada dal clima represchenta ina da las pli impurtantas sfidas dal tschientaner, ma procura era per novas schanzas. I fiss bun sche nus prendes-san serius quai.